

Англоезичното странознание през погледа на студентите

Румяна Петрова

'Anglophone Area Studies' through the Eyes of the Students: This paper summarizes the reception of the discipline 'Anglophone Area Studies' (the English variant of the discipline 'European Area Studies') by the prospective Bachelors of European Studies and International Economic Relations at the University of Rousse. The findings are based on the compositions entitled 'How My Anglophone Area Studies Course Helped Me Broaden My Horizons and Deepen My Knowledge of the World and of Myself', written by first-year students at the end of their two-semester course over four consecutive academic years: 2005 – 2006, 2006 – 2007, 2007 – 2008, and 2008 – 2009.

Key words: Anglophone Area Studies; European Studies; Learning English as a Foreign Language at the Advanced Level; Linguistic Culturology.

ВЪВЕДЕНИЕ

Развиващата се на границата на езикознанието и културологията интегративна наука лингвокултурология, която изследва връзката между езика и културата в теоретичен план, гради изводите си, като проучва масиви от езикови данни, осветляващи културната семантика на езика. Това тя осъществява чрез прилагането на свой собствен, специфичен инструментариум. Културната семантика на даден език особено ясно и отчетливо се разкрива при изучаването на учебната дисциплина лингвостранознание. Тя дава знания за неговата природна и културна среда, или с други думи за неговият неезиков контекст, в системен, тематично организиран вид. Това се осъществява чрез интегриране на отделни елементи от географията, историята, културознанието, филологията и социалната антропология на страната или страните, в които този език се говори. В оптимален вид лингвостранознанието е изучаване на пълната, многомерна картина на този контекст на неговия собствен език на диахронно и синхронно равнище.

Дисциплината „Англоезично странознание - първа и втора част“ е един от двата варианта на задължително избираемата дисциплина „Европейското странознание“, която бакалаврите по Европеистика и Международни икономически отношения в Русенския университет изучават на английски или немски език през първи и втори семестър на своето обучение. Тя си поставя за цел успоредно с развиването и усъвършенстването на комуникативните умения на студентите по английски език на едно по-напреднало равнище да организира и разшири знанията им за природната среда, в която английският език се е появил и живее, за хората, които са го говорили и го говорят днес, за характера на общество, в което се е появил и расте, за културата - натрупаните знания, ценности, нагласи и светоусещане, която той носи в словното си богатство, в своя строеж и звучене, в прецедентните си текстове и художествената, научнопопулярната и публицистичната литература, за цивилизацията, в чиято основа лежи [1]. Дисциплината помага на студентите да преодолеят не само родноезиковата си, но и роднокултурната си интерференция и значително улеснява по-нататъшното им навлизане в други области от европейската тематика, съдейства за нейното точно разбиране и усвояване, за правилното й тълкуване и реалистичното й сравняване с нашите, български условия.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Целта на настоящата разработка е да покаже какво е отношението на студентите към тази дисциплина. В страниците по-долу ще бъдат представени техните най-общи впечатления от нея. Те са взети от съчиненията им на английски език, озаглавени (в превод) „Как дисциплината „Англоезично странознание“ ми

помогна да разширя своя хоризонт на познание и да задълбоча знанията си за света и за себе си", които те пишат в края на всеки втори семестър. Съчинението се дава под формата на писмена импровизация в рамките на един учебен час.

За целите на емпиричното изследване за по-голяма обективност е обработен пълният брой съчинения (77) на студентите от четири различни групи в четири последователни випуска (2005 – 2006, 2006 - 2007, 2007 - 2008 и 2008 – 2009 година) от специалностите Европеистика и Международни икономически отношения [2]. Общите теми, които се очертаха при прегледа на съчиненията, са пет: придобити нови знания (например знания за глобалното разпространение на английския език, за географията на Британските острови, за историята на Англия, за бита и културата на английския народ и др.); нови умения (например нови говорни и писмени умения по английски език, за правене на презентации пред публика, за резюмиране, конспектиране, самостоятелна изследователска работа); изненади (например не очаквах да слушам келтски песни и възшебни приказки, не очаквах, че ще науча нещо ново след 15 години учене на английски език, не очаквах, че може да усвоя толкова много нова информация на английски език само в рамките на една година и др.); практически изводи (например, че и ние трябва да пазим природата си, че един народ трябва да се учи от грешките на друг народ, за да не ги повтаря и др.) и общи впечатления (напр. часовете бяха весели и увлекателни, беше трудно, но си струваше усилията, дисциплината беше много полезна, беше една от най-интересните за мен тази година и др.).

Някои от темите (напр. „придобити нови знания“) са представени с много голям брой изречения и имат много по-голям превес в съчиненията. Темата „обща впечатления“ присъства само в 234 пропозиции, но във всички писмени работи, предимно в уводната част и в заключението. В тази работа ще се спрем на нея, тъй като тя предава в най-цялостен и обобщен вид отношението на студентите към дисциплината.

Основната трудност, която срещнахме при обработката на материала, беше голямото разнообразие от различни впечатления, което направи невъзможно тяхното систематизиране. Все пак, направихме опит за подреждането му според съдържанието на пропозициите в ексцерпираните изречения. По-долу даваме част от тези пропозиции. За автентичност те са представени в нередактиран и почти буквален превод на български език. Пропозициите, открити в повече от една студентска работа, даваме в началото заедно с броя изречения, в който се срещат.

1. Дисциплината англоезично странознание е много полезна и ще ми бъде полезна и в бъдеще. (6)
2. Много съм доволен / щастлив от дисциплината англоезично странознание. (5)
3. Всичко беше изненадващо увлекателно и удивително интересно. (4)
4. Това е една удивителна кръстословица (неизчерпаем фонтан, златна мина) от знания. (3)
5. Изключително ме впечатли и ми хареса географската част, фантастичните пътешествия по света. (3)
6. Тя е ментално пътешествие, в което виждаш приказни замъци, катедрали, великолепни сгради, паркове, имения, чудна природа. (3)
7. Тя ме направи по-добър човек. (2)
8. Радвам се, че я учих (избрах). (2)
9. С тази дисциплина открих невероятната красота на Британия и великите постижения на британския народ. (2)
10. Атмосферата в час винаги беше интересна / специална / особена. (2)
11. Благодарен съм за този дар. (1)
12. Това беше едно пътешествие в миналото и настоящето. (1).

13. Англоезичното странознание е съвършен начин да откриеш чудесата на света. (1)
14. Знанията от тази дисциплина са жизнено важни за бъдещата ми работата като европеист. (1)
15. Тази дисциплина прави специалност Европеистика по-особена и по-различна от другите специалности в университета. (1)
16. Тази дисциплина ме научи как човешката мисъл се е развивала от племенната организация до времето на съвременните парламентарни демокрации. (1)
17. Тя ми показва, колко сме далеч от развития свят и колко много трябва да работим, за да го достигнем във всяко отношение. (1)
18. Това беше повече от обикновена дисциплина. (1)
19. Тук аз научих неща, които никъде другаде не можех да науча. (1)
20. Тя ти дава знания и отговори на въпроси, които не можеш да получиш никъде другаде. (1)
21. Тя е много различна от всичко друго, което сме учили досега. (1).
22. За мен тя е една от най-интересните дисциплини, които учихме тази година. (1)
23. Сега се чувствам много по-образована. (1)
24. След тази дисциплина съм съвсем друг човек. (1).
25. Не само обогатих английския си език, но и научих много за Британия, за нейния народ и за съвременната ѝ култура. (1)
26. Ученето на езика не е достатъчно, трябва да се учи и културата, за да можем да я разбираме, и точно това прави англоезичното странознание. (1)
27. Тя учи, че ако познаваш миналото си, ще можеш успешно да градиш настоящето си. (1)
28. Тя ни научи да разбираме една напълно непозната култура. (1)
29. Ако искаме да наричаме себе си европейци, първо трябва да се образоваме – ето какво ни учи европейското странознание. (1)
30. В края на тази дисциплина всеки си отива, научил по нещо ново. (1)
31. С всяка лекция откривахме по нещо ново. (1)
32. Тази дисциплина ме научи да държа съзнанието си отворено и да бъда винаги буден и нащрек. (1)
33. Тя ни учи да разчитаме само на себе си – ако си направиш домашното навреме и както трябва, няма да имаш проблеми. (1)
34. Желанието ми да уча е по-силно от всякога. (1)
35. Тази дисциплина поставя началото на учене през целия живот. (1)
36. Всеки ден виждам нови хоризонти. (1)
37. Научих, че трябва да устоявам принципите си и да не следвам амбиции. (1)
38. От тази дисциплина (от многото примери) научих, че човек може да бъде господар на съдбата си. (1)
39. Хареса ми това, че преподавателят започваше всяка тема от самото начало, следваше логическото ѝ развитие докрай и ние виждахме, как протича това развитие. (1)
40. Изключително ми допадна историческата част. (1)
41. Бях силно впечатлена от начина на живот и организацията на съвременна Британия. (1)
42. Тези знания вече ме карат да гледам на света с други очи. (1)
43. Беше много интересно да открия свят, който е съвършено различен от нашия като менталитет, култура, поведение на хората. (1)

44. Беше обнадеждаващо да науча за място в света, където хората уважават традициите си, където има законност, ред и справедливост. (1)
45. Всички трудности, през които минахме, бяха за добро. (1)
46. Досега мразех историята, но курсовата работа изцяло преобърна отношението ми и ме превърна в маниакален изследовател. (1)
47. Тази дисциплина ме научи на по-голяма увереност, когато говоря пред публика. (1)
48. Освен знания за света тя ми даде увереност, че мога да направя неща, които съм смятала за невъзможни. (1)
49. Да виждаш, как един народ се ражда и развива, е безценен дар. (1)
50. Сега разбирам света по-дълбоко. (1)
51. Тази дисциплина ме направи по-уверена в себе си, не само в университета, но и в живота. (1)
52. Тя ни учи на английски език, който е ключ към света. (1)
53. Не обичам чужди езици, но този предмет ми хареса. (1)
54. Разбирайки другите, ние се учим по-добре да разбираме себе си и по този начин правим живота си по-хубав. (1)
55. Тя ни показва, че можем да станем демократично общество. (1)
56. Преоткрих много нови неща тази година. (1)
57. Хубавите лекции разширяваха моя хоризонт с интересни факти и ценна информация и силно мотивираха моето лично участие. (1)
58. Дисциплината ме кара да искам настоятелно нещата, които заслужавам. (1)
59. Тя е истинско предизвикателство. (1)
60. Като ходя в библиотеки и книжарници, вече търся английски книги. (1)
61. Тази дисциплина ме кара повече да се интересувам от всичко и да искам да разбера света около нас. (1)
62. Тя ме обогати със знания за една от най-старите европейски и световни култури. (1)
63. Големото отегчение, с което започнах да уча в университета, изчезна с тази дисциплина. (1)
64. Тя промени мнението, което преди имах за британците. (1)
65. Тя ни потопа в богатството на английския език и култура. (1)
66. Чрез писането се научих да стигам до сърцевината на проблемите. (1)
67. Сега вече разбирам, защо хората от друг народ се държат по определен и странен за нас начин. (1)
68. Уча английски от пет години, но за пръв път научих нещо за английската култура и история. (1)
69. Научихме много за една от най-развитите държави в ЕС. (1)
70. Тази дисциплина ми даде различен поглед към политическите събития. (1)
71. С нея открих изумителната старинна европейска архитектура. (1)
72. Тази дисциплина показа, че е възможно да разбереш всеки народ. (1)
73. Няма друга дисциплина, която да дава такова разнообразие от знания за една страна и нейната култура. (1)
74. Тази дисциплина ме кара да правя сравнения на чуждия стандарт на живот с нашия. (1)
75. Тя ми помага да бъда по-компетентна и отговорна. (1)
76. Кара ме да вярвам, че ако искам настойчиво, мога да променя света. (1)
77. Кара ме да вярвам, че не бива да поставям прегради пред своите способности и стремежи. (1)

78. Не само разширява общата ни култура, но и спомага за развитието на английския език. (1)
79. Тя ни показва, че , ако се учим от Британия, можем да създадем хубав живот и в нашата страна. (1)
80. Казваха ни постоянно, че тази дисциплина е само едно одраскване по повърхността на английската култура. (1)
81. Един живот не достига да научиш всичко за целия свят, една година – още по-малко, но ако дойдеш в курса по англоезично странознание, ще видиш, че това е възможно. (1)
82. Дори и половината от нещата ако запомним, би било чудесно за нас. (1)
83. Културната част ми беше най-любимият дял от дисциплината. (1)
84. Това, което ме впечатли най-дълбоко беше несломимият дух на английските хора, това, че те никога не се предават. (1)
85. Английската култура е съществувала неизменно в продължение на векове и това е станало причина да се разпространи в цял свят. (1)
86. Тази дисциплина ме научи да правя лични избори и да ги устоявам. (1)
87. Малко ми е тъжно и бих искала ние в България да следваме примера на хората в Британия; тогава ще бъдем по-добри. (1)
88. Цяня високо компанията на интелигентните хора в моята група в тази дисциплина. и т.н.

Останалите цитати са много подобни на изреченията и разкриват допълнителни нюанси в отношението на студентите към дисциплината. Те показват откровения, ясен и непосредствен начин, по който тези млади хора изразяват становищата си по дълбоко интересуваш ги въпрос.

При някои цитати прави впечатление твърде екзалтираният, а понякога и наивен стил. Не трябва да се забравя, че съчиненията не са редактирани, а импровизирани. Това от една страна предполага известна неточност, небрежност и необективност, но от друга страна този емоционален стил придава силен личен колорит на работите и е ценен именно със своята неподправеност, спонтанност и искреност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на прегледания езиков материал от студентските работи може да се направи изводът, че студентите, които са изучавали англоезично странознание, имат положително отношение към тази дисциплина. Те остават дълбоко удовлетворени от всичко, което са научили и виждат полезността от усвоеното по-късно в живота и в професионалната си практика. Те възприемат учебната дисциплина в контекста на бакалавърската програма по Европеистика и това създава у тях предварителна положителна нагласа, силен и искрен интерес и високи очаквания към следващите дисциплини от учебния план. Това показва по убедителен и безспорен начин, че англоезичното странознание допринася за високата образователна стойност на цялата програма по Европеистика и за доброто ѝ име сред университетските специалности.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Учебни програми по дисциплините „Европейско (англоезично) странознание – първа и втора част“ като част от документацията на катедра „Еuropeистика“ , ФБМ, Русенски университет „Ангел Кънчев“.

[2] Архив от студентски работи по дисциплината „Европейско (англоезично) странознание – първа и втора част“ в катедра „Европеистика“, ФБМ, Русенски университет „Ангел Кънчев“.

За контакти:

Гл. ас. д-р Румяна Петрова Стоянова, катедра „Европеистика“, ФБМ, Русенски университет „Ангел Кънчев“, тел.: 082 888 110, e-mail: roumyana.petrova@yahoo.com

Докладът е рецензиран